

Základní pojmy právní (podzim 2016) opakování

Určete, o jaký druh právní normy se jedná (přikazující, zakazující, opravňující).

§ 673 ObčZ: Manželství nemůže uzavřít osoba, jejíž svéprávnost byla v této oblasti omezena.

§ 857 odst. 1 ObčZ: Dítě je povinno dbát svých rodičů.

§ 1012 ObčZ: Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit.

Určete, zda se jedná o normu kogentní nebo dispozitivní.

§ 1958 odst. 2 ObčZ: Neujednají-li strany, kdy má dlužník splnit dluh, může věřitel požadovat plnění ihned a dlužník je poté povinen splnit bez zbytečného odkladu.

§ 1016 ObčZ: Plody spadlé ze stromů a keřů na sousední pozemek náleží vlastníkovi sousedního pozemku.

§ 1921 odst. 2 ObčZ: Vadu krytou zárukou musí nabyvatel vytknout zciziteli bez zbytečného odkladu poté, kdy měl možnost předmět plnění prohlédnout a vadu zjistit, nejpozději však v reklamační lhůtě určené délkou záruční doby.

§ 1960 ObčZ: Je-li podle smlouvy dlužník oprávněn, aby určil čas plnění, a neurčí-li jej v přiměřené době, určí jej na návrh věřitele soud podle okolností případu.

Jaký je hlavní rozdíl mezi soukromým a veřejným právem?

Uveďte alespoň 3 příklady právních vztahů.

Jak je možné vymezit právní vztah?

- a) Vztah mezi určitým subjektivním právem a povinností, která mu odpovídá, např. mezi právem věřitele na uspokojení jeho pohledávky a povinností dlužníka tuto pohledávku uspokojit
- b) vztah mezi určitým subjektem práva, např. FO a určitou věcí, hodnotou či právem např. majetkem, typickým příkladem je vztah vlastníka a vlastněné věci
- c) vztah mezi nejméně dvěma fyzickými osobami, který je v souladu s právem a v němž jen a pouze FO vystupují jako nositelé práv a povinností stanovených právními normami
- d) vztah mezi nejméně dvěma subjekty, který má právní základ, je v souladu s právem a v němž jeho subjekty vystupují jako nositelé práv a povinností stanovených právními normami

Které z uvedených okolností patří mezi tzv. právní skutečnosti?

- a) Vznik, změna nebo zánik právního vztahu
- b) pouze právní a protiprávní úkony, resp. jednání (uzavření smlouvy, způsobení škody)
- c) právní jednání (úkony), protiprávní jednání, právní události a protiprávní stavy
- d) výhradně právní jednání, právní události a protiprávní stavy

Příklad

Pan Aleš Novák prodává na tržišti ovoce a zeleninu. Paní Eva Janečková si od pana Nováka koupila 5 pytlů brambor na uskladnění. Týden po uskladnění brambor zjistila, že část brambor je nahnilá a zapáchá. Z tohoto důvodu se paní Janečková obrátila na pana Nováka s požadavkem na dodání nových brambor. Pan Novák odmítl uspokojit reklamaci paní Janečkové s odkazem, že je uskladnila v nepříznivých klimatických podmínkách. Paní Janečková se proto se svým požadavkem obrátila na Českou obchodní inspekci. Zvažuje podání žaloby k soudu.

Úkoly:

1. Určete účastníky právních vztahů
2. Co je obsahem kupní smlouvy?
3. Vytipujte, o jaká odvětví práva se v daném případě mezi účastníky právních vztahů jedná.

Určete, o jaké právní normy se jedná (hmotné, procesní, kogentní, dispozitivní).

§ 672 odst. 1 ObčZ: Manželství nemůže uzavřít nezletilý, který není plně svéprávný.

§ 81 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád: Účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak.

Doplňte do textu vhodné výrazy.

V ČR patří mezi právní předpisy zejména ..... Hierarchicky mají největší sílu ..... a některé přijaté ....., následují ....., atd.

Ne všechny prameny čili formy práva mají stejnou míru závaznosti neboli stejnou ..... Některé prameny práva jsou jiným ....., přičemž níže postavené prameny práva nesmějí ..... pramenům práva s právní silou vyšší. Jako celek si lze tedy právo představit jako hierarchicky strukturovanou ....., v níž platí princip: čím vyšší patro, tím vyšší ....., ale zpravidla i nižší počet pramenů práva téže právní síly.

Na vrcholu naší pyramidy, která symbolicky představuje právní řád České republiky a s jistými menšími obměnami i právní řády kontinentální právní kultury, stojí právní normy označované jakožto .....